

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การสืบค้นอัตลักษณ์จากภูมิปัญญาการผลิตกลางสาตเพื่อสร้าง
อัตลักษณ์สินค้าและบริการของจังหวัดอุดรดิตถ์ คณะวิจัยได้กำหนดวิธีและขั้นตอนในการดำเนินงาน
วิจัยไว้ดังนี้

1. วิธีการศึกษาวิจัย
2. เครื่องมือในการทำวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการศึกษาวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีขั้นตอนในการดำเนินการ
ดังต่อไปนี้

1. จัดเวทีสร้างความเข้าใจชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และคัดเลือกคณะทำงานร่วมในพื้นที่
2. ศึกษาข้อมูลบริบทและศักยภาพแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมสนับสนุน
ขององค์กรท้องถิ่น เครือข่ายความร่วมมือ จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค จากเอกสารหรือ
รายงานที่เกี่ยวข้องที่ได้จากวัด ชุมชน องค์กรบริหารส่วนตำบล และโรงเรียน เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้
เกิดความสมบูรณ์และครอบคลุมตามประเด็น
3. ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลบริบทและศักยภาพแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น
4. จัดเวทีสนทนาระดมปฏิบัติการเชื่อมโยงข้อมูลบริบทและศักยภาพแหล่งเรียนรู้และภูมิ
ปัญญาท้องถิ่น จากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
5. จัดเวทีเพื่อร่วมกันสรุปข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาการผลิตกลางสาตที่เป็นอัตลักษณ์ของ
จังหวัดอุดรดิตถ์
6. ปฏิบัติการเขียนเรียงร้อยเรื่องราวเกี่ยวกับภูมิปัญญาการปลูกกลางสาตเพื่อสร้างเป็นอัต
ลักษณ์สินค้าและบริการของจังหวัดอุดรดิตถ์
7. จัดเวทีตรวจสอบความสมบูรณ์ของเรื่องราว (Story) เกี่ยวกับภูมิปัญญาการปลูกกลางสาต
ที่เป็นอัตลักษณ์ของชาวสาวที่สามารถนำไปใช้เป็นตัวเพิ่มมูลค่าผลิตผลกลางสาต
8. จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาการผลิตยางสด ในครั้งนี้ คือแกนนำเกษตรกร แกนนำชุมชน ผู้นำชุมชน ที่ปลูกยางสดในเขตอำเภอเมืองและอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คณะวิจัยได้ประยุกต์มาจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ที่สร้างขึ้นมาจากกรค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามกรอบแนวคิดการวิจัย ประสบการณ์การทำงานในพื้นที่ ร่วมกับการสังเกตโดยตรง และวัสดุอุปกรณ์ที่นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) ใช้สำหรับสัมภาษณ์ แกนนำเกษตรกร แกนนำชุมชน ผู้นำชุมชน ที่ปลูกยางสดในเขตอำเภอเมืองและอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ในประเด็นเกี่ยวกับภูมิปัญญาการผลิตยางสด โดยจะทำการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการเป็นการพูดคุยกันไม่เคร่งครัดในรูปแบบการสัมภาษณ์
2. แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ใช้บันทึกข้อมูลในการจัดเวทีระดมความคิดเห็น ได้แก่ จัดเวทีเพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาการผลิตยางสด วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาสของแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่เอื้อต่อการสร้างอัตลักษณ์สินค้าและบริการของจังหวัดอุตรดิตถ์ โดยนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการเรียงร้อยเรื่องราวที่เกี่ยวกับตำนานหรือประวัติการปลูกยางสดของจังหวัดอุตรดิตถ์
3. วัสดุอุปกรณ์ที่นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษา ได้แก่ เทปบันทึกเสียง และกล้องถ่ายรูป เพื่อบันทึกปรากฏการณ์ต่างๆ จากกิจกรรมการศึกษาทั้งบุคคลและสถานที่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะวิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอความร่วมมือจากแกนนำเกษตรกร แกนนำชุมชน ผู้นำชุมชน ที่ปลูกยางสดในเขตอำเภอเมืองและอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์
2. ปรึกษาหารือคณะทำงานเกี่ยวกับเรื่องขั้นตอนการดำเนินงาน กรอบแนวทางการจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาที่สามารถนำมาสร้างเป็นอัตลักษณ์ของสินค้าและบริการของจังหวัดอุตรดิตถ์ได้
3. สัมภาษณ์และจัดเวทีสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การสืบค้นอัตลักษณ์จากภูมิปัญญาการผลิตยางสดเพื่อสร้างอัตลักษณ์สินค้าและบริการของจังหวัดอุตรดิตถ์ในครั้งนี้ ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เป็นหลัก โดยมีการเปรียบเทียบข้อค้นพบของปรากฏการณ์ที่ทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ (Data Sources) โดยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Data Triangulation) เพื่อเป็นการเปรียบเทียบและตรวจสอบความแน่นอนของข้อมูล